

Zračna ofenziva proti osišču

ITALIJANI ZGUBILI TRI OTOKE V ENEM TEDNU

London, Anglija. — Tekom enega tedna so si zavezniki osvojili v Sredozemskem morju kar tri otoke. Najprvo je padel otok Pantelleria, zadnji petek je padel otok Lampedusa in v nedeljo otok Linosa. Vsi trije otoki so v sredini med Tunizijo in Sicilijo in so zelo važnega značaja za kontroliranje ožine med Sicilijo in Tunizijo. S zavzetjem teh otokov, so se Amerikanci in Angleži približali za polovico obrežju Sicilije, katera je sedaj glavni predmet zavezniške ofenzive v Sredozemlju.

Na severu vodijo Amerikanci in Angleži iz angleškega otočja neprestane zračne napade na zapadno Nemčijo. Industrijska mesta v Porurju in Porenju in nemške luke ob severnem morju in v zalivih so neprestano napadana po Amerikancih in Angležih. Tekom sobote in nedelje so bila posebno napadana mesta Kiel, najvažnejša nemška luka, potem Bremen, Bochun, Dusseldorf in več

drugih mest. Napad je bil izvršen z več sto letali, y katerih so se posebno odlikovale nemške "leteče trdnjave" (Flying Fortresses). Zavezniki so izgubili 50 letal pri teh napadih, med katerimi je bilo 26 ameriškanskih letal. Povzročena škoda mora biti silno velikega obsega, ker številni požari so bili vidni po napadih celo noč, daleč na okrog.

Nemci in Italijani so v velikih skrbih radi invazije. Neprestane napovedi in neprestane ofenzive v zraku so pred igre velikega napada na kontinent, ki zna priti in bo prišel vsak čas. Toda kje in kako, to ugibanje in čakanje so Tantolove muke za Nemce in Italijane.

STAVKE, NOVI ZAKONI IN DRUGE DOMACE SKRBI

Washington, D. C. — V senatu in kongresu so koncem zadnjega tedna sprejeli proti stavkovno predlogo, ki prepoveduje stavke in prenehanje z delom v vladnih in privatnih industrijah. Predloga bo šla zdaj v Belo hišo pred predsednika, da jo podpiše in postane zakon, ali pa jo zavrne. Predsednik je postavil predloga in zagovornik delavstva. Saj je znano, da je tekom svojega predsednikovanja dal delavstvu več pravic, kakor katerikoli predsednik pred njim. Socialna zaščita, delovni čas in marsikaj drugega so delavci dobili pod njim, kar prej niso imeli. Toda zadnje mesece je pa vsled stavk in težav, ki jih zadaja vojna vsemu narodu tudi on prišel v neljube težave glede delavskih zahtev. To pa radi tega, ker radi teh se majo vse gospodarski sistem in je možno, da znamo radi tega vsi podleči uničujoči inflaciji. Zato, ako predlogo zavrne bo postavil deželo v nevarnost

pred inflacijo, če ga podpiše, bo odbil naklonjenost delavcev in njih organizacij. Teško vprašanje.

Druge težave so, ki napovedujejo okrnjenost raznovrstnih komoditet, kakor tudi mnogo predmetov za prehrano. Dosedaj se nismo čutili v tem oziru ničesar. Za naprej bo treba ves sistem preurediti, če se hoče, da bo ta dežela mogla zalagati zaveznike s živežem. Vse bo treba modro in pametno po načrtu določiti za razdelbo, da bo zadostovalo za vse, ali pa bo zmešnjava in pomanjkanje. Za upravljanje in razdeljevanje prehrane bo poverjena za naprej posebni ustanovi vsa moč in oblast in vse bo moralo iti po načrtu. To bo edina pot.

NEMCI ALARMIRANI RADI RUSKE ODLOČNOSTI

Bern, Švica. — Švicarski listi te dni razpravljajo o napovedani nemški ofenzivi v Rusiji. Zanimivo je, da vsi med vrstami izražajo dvome, da bi Nemci mogli podzvzeti, kako obsežno in dalj časa trajajočo ofenzivo proti Rusom. Prvič radi tega ne, ker Nemci sigurno pričakujejo zavezniške invazije in zelo štedijo s svojimi močmi, ker vedo, da jih bodo še zelo rabili pri obrambi evropskih obrežij. Če jô pa bodo podzvzeli, ne bo mogla dolgo trajati, ker zavezniki so že premočni in kot taki predstavljajo nevarnost vpada na kontinent na več krajih. Prej ko nemške ofenzive je pričakovati ruske ofenzive proti Nemcem, napovedujejo mnogi.

Ko so Nemci pred dvema letoma v juniju 1941 napadli Rusijo, so bili polni zaupanja v

svojo moč in v zmago tekom treh mesecev. V jeseni se je ustavilo in pred Moskvo so bili vrženi nazaj. Isto se je ponovilo lani. Nemci so ponovno s polnim zaupanjem in z obilnimi zalogami orožja in municije zopet napadli Ruse. Pri Stalingradu so doživeli poraz, ki ga ne bodo nikoli pozabili. Letos pa, kakor zgleda ni več tistega visokega samozaupanja med Nemci, kakor prej. Najbolj pa piše laussanska "Gazette" dela (Nadaljevanje na 4. strani)

PES NAPELJUJE TELEFONSKO ŽICO

Morda boste rekli: pes je pes, toda pes na tej sliki "Pal", je silno veliko vreden za armadni signalni kor. Njegova dolžnost je spremljati posamezne oddelke, potem se pa s telefonsko žico povrne k bazi v zaledju. Sedaj kažejo tega psa na odru na vojni razstavi v Pasadena, Cal.

ANACONDA WIRE CO. OB-SOJENA NA \$10,000 DENARNE GLOBE

Fort Wayne, Ind. — Zvezni sodnik Thomas W. Slick je obsodil zadnjo soboto Anaconda Wire Co. in več njenih upravnikov in nadzornikov na denarno globo in v zapor. Omenjena družba je obtožena velikega pregreška, da je izdelala za blizu pet milijonov raznih žic za telefonske in druge komunikacijske zveze, ki pa niso prave. Zvezna sodnija je obsodila družbo samo na \$10,000.00 denarne globe, poleg tega je obsojen njen generalni poslovodja Thor S. Johnson iz New Yorka, na \$10,000.00 in dve leti zapora. Frank E. Hart, drugi generalni poslovodja v Marionu je obsodjen na \$10,000.00 globe in 18 mesecev zapora. Na \$500 denarne globe je obsojenih še več drugih odgovornih upravnikov in nadzornikov, ki so imeli opravka pri nadziranju izdelovanja omnejenih žic. Za svojo neprevidnost, ali kar že je ta pregrešek, bodo delali odgovorni uradniki zaslužno pokoro.

ZAVEZNIKI ZASEDLI OTOK LAMPEDUSA

London, Anglija. — Italijanski otok Lampedusa, ki se nahaja 90 milj južno od otoka Pantelleria, ki so ga zavezniki zasedli istotako pred par dnevi, je bil v soboto zaseden. Lampedusa je okrog sedem milj dolg in nekaj nad tri milje širok otok in se nahaja med južno Tunizijo in otokom Malto. Angleški letalec saržent Cohen, je moral pristati med bombardmentom na Lampedusi, ker mu je zmanjkalo gasolina. Na otoku se je hitro skrilo, čez nekaj časa se mu približajo Italijani, ki so izrazili, da so pripravljeni se podati. Dali so mu gasolina za letalo, s katerim je odletel z otoka z novico, da je posadka na otoku pripravljena se podati.

OSIŠČE ZGUBILO 137 LADIJ V TUNIZIJI

London, Anglija. — Mornariške oblasti so objavile koncem zadnjega tedna seznam osiščnih izgub in omenjajo, da so Italijani in Nemci izgubili v bojih za Tunizijo okrog 137 ladij vseh raznih tipov. Skupna tonaža znaša nad 435,000 tonov.

KRIZEM SVETA

— New York, N. Y. — William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je zadnjo soboto priporočal na Ameriški delavski konferenci, da naj se uvede mednarodna mezdna lestvica in določen čas za delavce vseh dežel. Na tej podlagi, pravi Green, bo mogoče urediti mednarodno industrijo, gospodarstvo in delavsko vprašanje.

— Washington, D. C. — Ta teden se sestane v tem mestu posebni neodvisni svetovalni odbor pri Odboru za vojno proizvodnjo, ki bo razpravljal o pomanjkanju časopisnega papirja. Zveza Ameriških časnikarjev in izdajateljcev povdarja, da bo v nekaj mesecih pomanjkanje časopisnega papirja v Ameriki zelo resno.

— Alžir, Afrika. — General De Gaulle, je na zborovanju "odbora sedmerice", ki ima zdaj upravno oblast nad francoskim imperijem zmagal s svojo zahtevo, da se ima odstraniti iz francoske vojske v Afriki vse častnike, ki so se dvomljivo obnašali po padcu Francije. Zgodovina obnašanja vsakega posameznega višjega častnika bo preiskana, pravi poročilo.

— Dublin, Irska. — Na južnem Irskem bo letos veliko pomanjkanje krompirja, ki je glavna hrana za Irce. Vzrok je slaba letina in semenski krompir je lani hudo poginil. Ker v tem vojnem času ni preveč ladij za prevoz iz drugih dežel zlasti iz Amerike, so Irski v skrbih radi pomanjkanja krompirja.

— Crockett, Calif. — V tukajšnji oljni rafineriji, ki jo lastuje Union Oil Co., je izbruhnil ogenj. Več kakor 600,000 galonov petroleja je zgorelo in druga materialna škoda je velika. Ker je čistilnica blizu proge, je bil radi ognja promet ustavljen za štiri ure.

— Lisboa, Portugalska. — Poročilo iz Nizozemske omenja, da so se tamkaj zedinili katoličani in protestanti v odporu proti nazijskim odredbam. Oboji delajo roka v roki skupnemu sovražniku, ki zdaj gospodari in zapoveduje v njihovi deželi.

NEMCI GROZIJO, KAKO BODO PREPREČILI INVAZIJO

Stockholm, Švedska. — Berlinski dopisnik-švedskih listov piše te dni, kako se Nemci pripravljajo, da preprečijo in zdrobe vsak poizkus invazije v Francijo, Belgijo ali Nizozemsko. V ta namen, pravi poročilo, imajo Nemci pripravljeno 2000 letal, katerih naloga je paziti, da se onemogoči dovoz napadalnih čet samih, posebno pa še dovoz municije, orožja in zalog živeža za čete. Nemci imajo posebne letalske oddelke, ki bi takoj po vkrcanju čet na gosto posejala okrog Anglije številne mine, ki bi katastrofalno učinkovale na transporte. Pod takimi pogoji pravi poročilo, bi Angleži ne mogli izkrcati večje število čet, še manj pa bi mogli iste zalagati s potrebščinami. Well, to, da se Nemci pripravljajo za obrambo in da invazija res ne bo nobena igrača, bo res. Ampak doslej ni na svetu še nobena utrdba vzdržala pred napadi. Ljudje so vedno iznašli orožje za obrambo, pa so ljudje vedno iznašli tudi orožje za napade, s katerimi so premagovali utrdbe. Tako bo tudi zdaj.

SILNI NAVAL NÁ URAD DOHODNINSKE DAVKARIJE

Chicago, Ill. — Kakor znano, mora biti druga četrt dohodninskega davka za lansko leto plačana do 15. junija 1943. Ker je bila nova davčna postava sprejeta tako kasno še le pred par dnevi, so vsi čakali do zdaj. Zdj pa je zopet silni naval na davčni urad. Vse sili pred kolektorje in davčni uradi so oblegani od silnih množic sleherni dan.

KISKA POD UDARCI BOMB

Washington, D. C. — Koncem zadnjega tedna so ameriški letalci izvršili več zračnih napadov na otok Kisko v Alaski. Napadi na Kisko se bodo bolj in bolj množili v bližnji prihodnosti in končni pritisk zna priti vsak čas na ta otok.

POULIČNI BOJI V BELGRADU

London, Anglija. — Reuterjeva novinarska agencija poroča, da so v Belgradu izbruhnile demonstracije proti Nemcem in v spopadih je bilo ubitih več Nemcev.

NOV VAL ITALIJANSKEGA TERORJA NA PRIMORSKEM

Poročilo o cenah odmerjanih živil in drugih potrebščin v Ljubljanski provinci. — Naciji stiskajo jugoslovanske gerilce, streči jih pa ne morejo. — Prometne zveze na Balkanu prehajajo pod nemško kontrolo.

Italijanski teror na Primorskem

(Izvirna vest iz domovine) Nov val terorja je začel razsajati na Primorskem. Odpejli so v internacijo vse moške od 16. do 45. leta. Ko so radi tega nastali v nekaterih krajih nemiri, so Italijani popolnoma požgali 17 slovenskih vasi. V koncentracijske tabore so odvzeli približno 17.000 ljudi. Ubityh je bilo ob tej priliki 80 oseb.

Od leta 1918 naprej si je prizadevala Italija, da asimilira onih 600.000 Slovencev in Hrvatov, ki so prišli pod njeno oblast. To se jim ni posrečilo. Sedanja vojna je to pokazala z vso jasnostjo — na Srednjem Vzhodu stoji mala jugoslovanska armada slovenskih fantov iz Primorske, ki so se prostovoljno prijavili v jugoslovansko vojaško službo.

Toda Italija se boji tudi prebivalstva, ki je ostalo doma. Italija, ki pričakuje invazijo se boji, da ne bi takrat Slovenci nastopili proti svojemu staremu zatiralcu. Zato hoče Italija streči odpor slovenskega naroda. Kot je lani v avgustu in septembru divjal fašizem v takozvani Ljubljanski pokrajini, zasedeni leta 1941, tako se znaša zdaj nad Slovenci, ki so že od leta 1918 naprej pod Italijo. Dne 31. julija 1942 je proglasil Mussolini v svojem govoru v Gorici, da mu ne bo odveč, poslužiti se Cezarjevoga zakona, ki zahteva, da se pomori vse moško prebivalstvo...

Vesti iz Slovenije "Slovenec" prinaša dne 10. aprila 1943 naslednji seznam maksimalnih cen za racionalna živila. Visoki komisar za Ljubljansko Pokrajino je določil naslednje maksimalne cene v prodaji na debelo in na drobno za spodaj navedeno blago.

Vesti iz Slovenije

1. Kruh iz enotne moke v kosih po 400 g 2.30; v kosih od 400 do 1000 g L 2.20. — Testenine iz enotne moke L 3.90; pšenična moka enotna L 2.70; koruzna moka, enotna L 2.20; riž navadni L 2.70; fižol L 6.
2. Jedilno olje (olivno) L 14.70; surovo maslo L 28.40; soljena slanina L 19; mast L 17.
3. Kis 4 odst. L 6.35.
4. Mleko L 2.50; mleko kondenzirano: doza po 880 g L 15.90; doza po 385 g L 7.55; odprto blago kg L 21.
5. Sladkorna sipa L 8.25; kocke L 8.35.
6. Drva: a) mehka, razžagana franko skladišče trgovca v Ljubljani 1 stot L 33.60; b) mehki rebanci ca 1 m dolgi, franko mestno skladišče L 40; c) trda, razžagana L 40. — Na debelo: a) mehka: franko vagon postaja Ljubljana, stara pod 4. mes. L 27.70, nad 4 mes.

29.70; franko skladišče mestne občine 35.50. — Milo, enotno, kisline 23-27 odst. kg L 4.10.

Nazisti ne morejo streči glavne skupine jugoslovanskih gerilcev

Washington (ONA). — Britanski radio je poročal danes, da se je peti poskus naziističnih zasedbenih sil, da strejo glavno skupino jugoslovanskih gerilcev v Bosni, Hercegovini in Črni Gori ponesrečil. Vesti iz Jugoslavije vele, da so gerilci izvedli nekatere napade na Kotor. V bližini Splita pa so partizani, pravi britanski radio, potisnili hrvaške čete nazaj proti mestu.

Nazisti prevzemajo prometne zveze v Jugoslaviji

London (ONA). — Glasom neke oddaje moskovskega radia v angleščini je zdaj ves telefonski in telegrafski promet na Balkanu pod nemško kontrolo. Nazisti so na Dunaju ustanovili poseben urad za administracijo balkanskega ozemlja.

Ista vest trdi, da so Nemci sklenili, uvesti prav posebno strogo kontrolo nad časniškimi poročevalci in nad telefonskim omrežjem. Nadzorovane bodo strogo one linije, ki so v zvezi z Vichijem in z Italijo.

Gerilci ogrožajo prometne linije osišča

Kairo (AP). — Poročila, ki so prispela v Kairo pripovedujejo o mrzlični naglici, s katero osišče pripravlja svoje obrambne pozicije na jugovzhodu Evi rope; predvsem pa poskuša zdaj dobiti popolno kontrolo nad balkanskim ozemljem.

Gerilci spretno izkoriščajo težki teren in napadajo železniški prog med Sarajevom in Dubrovnikom, na kateri se nahaja več kot 30 tunelov.

Nemci so primorani, da drže močne straže na dolžini od približno 2.000 milj te in še drugih važnih železniških prog, posebno v bližini Beograda in Niša, ker je od te proge odvisna obramba grške Tracije.

V teh krajih je bilo v teku zadnjega meseca do tal porušeni 27 vasi, za kazen radi sabotaže.

Aktivnost grških gerilcev

Ankara (AP). — Grški gerilci so zavzeli vas Mouzaki, ki se nahaja v gorskem masivu Pindus na albansko-grški meji; posadka v tem kraju je bila italijanska — gerilci so pobili 300 italijanskih vojakov, a ujeli so jih osem.

Nemiri akademikov v Beogradu

Britanski radio navaja vest iz Budimpešte, da so izbruhnili na beograjski univerzi nemiri, radi katerih je bila vlada prisiljena, da uvede v šolskem posloplju močne vojaške straže.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izahaja vsak torek in petek.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday.

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kodaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Dopisniki so prošeni, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejšnji teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

POMAGAJMO PO SVOJH MOČEH

Zveza slovenskih župnij v Ameriki je pred nekaj tedni objavila svoj apel na slovenski narod v Ameriki za pomoč stari domovini. Njen tajnik č. g. Bernard Ambrožič je objavil glede te akcije že več zelo lepih apelo v slovenskih listih v Ameriki. Dosedanji uspeh sicer ni posebno velik, vendar akcija gre naprej in bo dosegla polagoma svoj cilj, ki je za enkrat \$10,000.00.

Ameriški Slovenci imamo dve pomožne akcije. Eno vodi, kakor že omenjeno, Zveza Slovencev župnij v Ameriki, drugo pa vodi Jugoslovanska pomožna organizacija, Slovenska sekcija. Cilji in nameni obeh so človekoljubni in potrebni. Obe greste za enim in istim ciljem, pomagati od vojne prizadetim revežem v stari domovini. Razlikujete se samo v tem, da prva pravi, pomagajmo kolikor moremo tudi takoj sedaj, ker potreba je velikanska. Druga pa si je osvojila stališče, zbirati denar, pomoč nuditi pa po vojni, ko bodo zveze obnovljene z domovino. Obe imata nekaj prav in obema treba pomagati.

Za enkrat bo storil vsak človekoljubno delo, če takoj pomaga po svoji moči. Zvezi slovenskih župnij. Večkrat pišemo, da je nas Slovencev v Ameriki okrog 250 tisoč. To bo previsoko število. Vsaj kar se tiče v starem kraju rojenih. Pravilno bo bolj, če se zapiše, da iz domovine došli Slovencev v Ameriki je še nekako okrog 100 do 120 tisoč. Iz druge tu rojene organizacije jih pa bo do okrog 150 tisoč, če ne še več. Vsaj približno nekako tako bo. Pa recimo, da je nas samo 50 tisoč. Dobro, če izmed teh 50 tisoč seže v žep in da samo 25c vsak! Tistih \$10,000.00 je skupaj v enem tednu. In ne bilo bi treba nobenega barometra v listih in cele verige apelo. Ali te male svotice 25c in to zdaj, ko je skoro vsak, ki le more gibati, zaposlen, res ne zmoremo? Ali bo kdo izmed nas radi enega ubogega kvodra, lačen in trpel pomanjkanje? Prav gotovo ne. Zavest bi pa le imel vsak, da je pomagal.

Nič ni treba nadalje razlagati o tej potrebi. Potreba je velika, to vemo vsi. Pomagajmo tudi. Vsak, ki le more naj pošlje kolikor more na tajnika č. g. Bernarda Ambrožiča kot mali dar za reveže v stari domovini. Pomagajmo pa tudi vsi Jugoslovanski pomožni organizaciji, Slovenski sekciji. Obe ste vredni naše pomoči. Obema pomagajmo!

VOJNA V TIHEM MORJU

Propagandisti iz Tokija se sedaj pritožujejo, da je na Attu bilo več Amerikancev kot Japoncev. Seveda jih je bilo več — sicer ne tako dosti kakor pravi Tokijo — pa to še bolj služi v čast našim zapovednikom. Cilj v vojni je zmagati in sicer najbolj poceni in z večjim številom ljudi. Japonci se bodo morali v nadaljnjem toku vojne pritoževati bolj in bolj.

Ravno pred letom dni se je vodila bitka, v kateri pa Amerikanci niso bili močnejši, ampak je bilo Japoncev mnogo več — v zračni in pomorski bitki na višini Midveja; in s to našo zmago se je borba na Pacifiku obrnila v našo korist. En mesec pred tem je bil sovražnik ustavljen v Koralnem morju, toda imel je še vedno veliko moč, naša mornarica se pa še daleč ni opomogla od težkih izgub v Pearl Harborju. Usoda bitke pri Midveju je visela na niti; zato je bila dokaz spretnosti naše pomorske in vojne komande, ki je združila vse, kar ji je bilo potrebno, in pravem času in na pravem mestu. Do takrat nismo vedeli s katere strani bo sovražnik na nas udaril; pri Midveju pa je japonska mornarica izgubila iniciativo, katero ni nikdar več dobila nazaj.

Japonska zasedba Attu in Kiske je bila del cene, katero smo morali plačati za našo zmago pri Midveju; oni so poslali relativno majhne moči na aleutske otoke misleč, da bodo naši zapovedniki odvojili nekaj moči od glavnega cilja napada — od Midveja in Havajskih otokov. Toda naši poveljniki so vedeli, da so tisti majhni otoki na koncu Aleutov

manjšega značaja, in da jih bo lahko dobili nazaj o pravem času. Če bi pa izgubili bitko pri Midveju, bi sedaj mogoče morali braniti svojo zapadno obalo namesto, da se borimo v Novi Gvineji in na Solomonskih otokih. So pa ljudje v tej deželi, kateri so celo preteklo leto govorili da so Aleuti otoki najbolj važni na Pacifiku in da se morajo vzeti nazaj naj se godi drugod kar hoče, in to samo zato ker so Aleuti ameriškansko ozemlje, čeprav ga je pred vojno samo malo Amerikancev videlo. Tak način mišljenja bi izgubil vsako vojno. Toda dokaz je, da so naši štabni zapovedniki pokazali, da vedo kaj delajo.

KAKO SMO PRAZNOVALI 40-LETNICO ŽUPNIJE MATERE BOŽJE

Waukegan, Ill.
Slovenska naselbina v Waukeganu in North Chicagi je bila v nedeljo 30. maja vsa na nogah, podobno kakor je bilo na deželi v stari domovini kadar smo obhajali kakšno posebno veliko praznovanje. Kakor naša je bilo tisti dan lepo in gorko vreme, ki je tudi pripomoglo k lepši slovesnosti, na katero so prišli v naselbino sam prevzvišeni nadškof Samuel A. Stritch.

V zvoniku so se glasili zvonovi in oznanjali z veselo pesmijo, ki se je glasila daleč preko naših domov, da je napočil za naselbino posebno slovesen dan. Da znajo naši zvonarji lepo potrkavati, ni nič novega, toda pri tej priliki, ko smo imeli tako odličnega gosta med nami, so zvonovi peli še posebno lepo.

Cerkev je bila kakor prenovljena za ta pomembni dan. Vse je bilo svetlo in izlikano, oltarji pa so bili okrašeni z rdečimi vrtnicami in belimi potonikami, vrme pa so utripale nebrojne lučke. Cerkev je bila kakor nevesta.

Pred slovesno sv. mašo ob enajstih so farani napravili zunanjo cerkve prevzvišenemu nadškofu špalir. Na občestnem tlaku so se uvrstili skviti in skavtke. V slikoviti procesiji, polni svilnatih bander, zastav in vsakovrstnih barv, so se razvrstila farna društva, med njimi dekleta Marijine družbe, ki so nosile bele pajčolane; nadalje Vitez Sv. Jurija, v plavih uniformah z rdečimi in rumenimi progami; potem KSKJ društva, Sv. Jožefa, Matere Božje in Sv. Ane; deklice Sv. Neže, v belih oblekah; hrvatska in slovaška društva; Forersterji; oltarni strežniki v rdečem in belem; dečki pevskega zbora v rumenkasto beli barvi; male šolske deklice, z glavicami sklonjenimi v pobožnost, v izlikanih belih oblekah in bliščočih belih nogavicah in čevljičkih.

V procesiji sta bila tudi Rev. Joseph A. Garrity in Rev. Francis J. Schea, župnika pri cerkvi Sv. Anastazije in cerkvi Brezmadežnega Spočetja, nadalje Father M. J. Cepen, naš pomožni župnik, ki je maševal, in Father F. J. Pribyl, prejšnji pomožni župnik pri naši cerkvi, ki je zdaj nastavljen pri Sv. Janezu Nepomuku v Chicagi. Prišli so tudi duhovniki iz Techny, Deerfielda in Jolietta. Prevzvišeni je bil oblečen v škofovih oblačilih. Med sveto mašo so peli gregorijanski koral.

Prevzvišeni nadškof Samuel A. Stritch so nam med drugim povedali naslednje: "Na ta jubilejni dan, ki je tudi Spominski dan, se dajmo posvetiti ne samo naši zastavi, ker je samo ob sebi umevno, da smo Amerikanci, — temveč se dajmo tudi posvetiti svetemu evangeliju, da se bo razširil med nami, da bo napravil iz nas večjo silo, in da ne bomo kot skupni narod nikoli storili nič zalega kateremu koli drugemu narodu.

"Po vsaki vojni je Spominski dan dobil nov pomen. Sedaj se nahajamo sredi nove vojne za našo prostost. Zpomniti si moramo, da je božja avtoriteta najvišja. Je višja, kakor avtoriteta predsednika, konstitucije, najvišjega sodišča in izjave neodvisnosti. "Največje vprašanje, ki mu stojimo nasproti je — kaj je prav in kaj ni prav. In najvišja postava je postava božja. Po tem se moramo ravnati. To nam nikoli ne sme izpreči oči. Mnogo jih je, ki nimajo milosti katoliške vere, toda na dnu svojih src imajo ljubezen do Boga." Po cerkvenem opravilu se je vršil banket v prostornih šolskih dvoranah. Velika dvorana je bila natrpano polna ljudi, pa tudi mala dvorana je bila polna. Banketa se je udeležilo kakih 700 ljudi, največ naših faranov in farank, prišlo pa je tudi obilo zunanjih gostov, duhovnikov in lajkov. Iz Jolietta sta prišla tudi pomožni glavni tajnik KSKJ, brat Louis Železnikar, in glavni blagajnik KSKJ, brat Math Slana. Prevzvišeni je govoril tudi na banketu. Častital je naš župnik in pohvalil farane za tako lepo in složno sodelovanje in red v naši fari. Father M. J. Hiti, naš župnik, so pozdravili vse goste in predstavili zbranim oba župana, iz Waukegana in iz North Chicage. Nastopil je naš mladinski farni orkester pod vodstvom Mr. Davalta, cerkveni zbor pod vodstvom Mr. John Kovačiča, je pa zapel več lepih pesmi. S petjem so nastopili tudi šolski otroci. Bodi najlepša hvala našima častitima gospodoma M. J. Hiti in M. J. Cepen in vsem družtvom, posebno Maternemu družtvu, ki je imelo kuhinjo v oskrbi, ker to ni mala stvar v teh časih. Hvala bodi tudi dekletom in ženam, ki so nam servirale tako fino kosilo, pa tudi možem in fantom, ki so pomagali pri tem ali onem delu. Vsak je rad pomagal, na kogar so se kaj obrnili za pomoč. V resnici lepa slova. Hvala bodi tudi vsem, ki sta darovali potice, krofe, pohanje, itd., za omenjeni banket. Se enkrat prišrčni "bohlonej" vsem skupaj! Prihodnjic bom popisala nekaj najvažnejših podatkov v zgodovini naše župnije.

Jennie Keber.

ISKRENA HVALA VAM!

Lemont, Ill.

V dolžnost si štejem, da se kar najlepše zahvalim vsem dragim dobrotnikom, kateri so mi kaj darovali o priliki moje nove maše, kakor tudi vsem, ki so pripomogli, da se je vsa slovesnost tako sijajno izvršila. Posebno izrekam zahvalo preč. gospodu župniku p. Edwardu Gabrenja, ki so imeli mnogo truda, da so vse tako lepo organizirali, ter mojstersko razvrstili program, da je bil res nekaj lepega. Bog vam plačaj, g. župnik! Prav lepa hvala tudi P. Alojziju za vspešne besede, katere so imeli v slovenski in angleški pridigi. Ostale mi bodo v trajnem spominu. Prav lepa hvala tudi vsem gg. duhovni-

kom, ki so s svojo navzočnostjo povečali slovesnost.

Iskreno se zahvaljujem Mr. Ivanu Račiču, organistu pri sv. Stefanu, kakor tudi vsem pevkom in pevcem za prekrasno petje, ki je gotovo naredilo na vse navzoče mogočen utis. Bog plačaj č. sestram, ki so tako lepo okrasile oltar ter se mnogo trudile z otroci, ki so nastopali pri procesiji, kakor tudi v cerkvi. Ravno tako hvala staršem in deklicam, ki so bile belo oblečene ter s tem pripomogle, da je bila slovesnost sijajnejša. Prav lepo se zahvaljujem tudi možem za lepo ubrano potrkavanje, kar seveda ni bilo brez truda. Mnogokrat sem že slišal, da nova maša, ako nima lepega petja in klenkanja, ni nič kaj vesela; no, vsega tega je bilo pa tisto nedeljo v izobilju, za kar vam še enkrat Bog plačaj.

Posebno sem dolžan zahvale tudi kuharicam Mrs. Ferencak in Mrs. Stevens, ki so s svojimi pomočnicami nad tri sto udeležencem pripravile prav okusen obed, zlasti je to posebnega upoštevanja vredno, ker se dandanes vse bolj težko dobi. Hvala lepa vsem skupaj! Bog plačaj tudi Miss Frances Schiffler in njenim pomočnicam za potrežbo pri mizah, kakor tudi Mr. Antonu Bogolinu in pomočnikom.

Hvala lepa tudi vsem, ki so se udeležili sv. maše in skupnega obeda. Dobri Bog plačaj vsem skupaj za vse kar ste mi storili dobrega na ta ali oni način o priliki nove maše. Jaz se Vas bom pa hvaležno spominjal pri sveti maši ter prosil božjega blagoslova nad Vas.

Hvaležni
Rev. Charles Madic.

O VESELIH URAH V PUEBLI

Pueblo, Colo.
Zadnjič sem same žalostne novice pisala, da pa boste vedeli, da imamo včasih tudi kaj veselih, naj jih danes nekaj opišem.

Lepo je bilo popisano, kako lepa slavnost je bila v Canon City, ko so naš častiti Father Ciril Zupan obhajali 60-letnico, odkar so stopili v red sv. Benedikta. Tudi jaz sem bila na slavnosti in sem prav vesela, da sem šla, ker se kaj takega res malokdaj vidi. Tam sem srečala več duhovnikov, ki so bili že pri nas za kaplane, in sem se z njimi pozdravila. Bili so tam tudi častiti Father Daniel Gnidica, ki so prihiteli iz daljnega Kansas City; tudi njih sem imela srečo pozdraviti. Povedali so mi več novic od mojih prijateljev iz Kansas City, za kar jim bodi lepa hvala. Tudi je bilo tam več sestri, ki so prej učile pri naši fari; tudi z njimi sem se pozdravila in pomenila o več rečeh.

Ker nismo mogli poprej pozdraviti našega jubilarca, smo šli oboju v čakalnico, toda častiti gospod so bili še vedno zelo zaposleni; vsak jim je hotel osebno častitati ob tej priliki. Končno pa so vendarle prišli k nam v čakalnico. Vsi smo skočili k njim, jih pozdravili in jim izrekli željo, naj bi jih Bog ohranil še mnoga leta. Pri tem srečanju je častitemu gospodu obraz kar žarel veselja.

Najbolj ganljivo pa je bilo, ko je rodna sestra, Sestra Cirila, častitala svojemu bratu, Father Cirilu. Oba živita v redu in oba sta vesela. Potem smo se poslovili od njih in se veselo odpeljali domov.

Kakor ljubimo častitega Father Cirila, tako imamo radi tudi njihovo sestro, Sestro Cirilo. Tako smo se ženske zmenile in smo jo presenetile z majhno domačo veselico (surprise party) za njen 66. rojstni dan. Največ si je prizadevala tajnica Društva Krščanskih Mater, Mrs. Frances Glach, ki je okoli hodila in jih toliko skupaj spravila, da so skoraj napolnile šolsko dvorano. Hotele smo tudi č. Fathra Cirila povabiti na

DOGODKI

Med Slovenci po Ameriki.

Na dopustu

Chicago, Ill. — Na kratek dopust od vojakov je prišel k materi in sestri v Downers Grove, Ill., Edward Zakrajšek, sin pokojnega Albina Zakrajška. Eddy se je oglasil tudi v našem uredništvu. Vidi se, da mu vojaško vežbanje ni škodilo, marveč ga je imenitno razvilo in okrepiło. Skoraj bi ga ne bili poznali, ko je stopil v urad.

Odlična učenka

Chicago, Ill. — Pretekli teden je na St. Mary's High School graduirala Anica Jerič, hčerka Mr. in Mrs. John Jerič. Anica ni vsa štiri leta zamudila v šoli niti enega samega dne in je bila odličnjakinja. Namerava se šolati še naprej. Častitamo njej in staršem! — I. R.

Iz Clevelanda

Chicago, Ill. — Te dni se je povrnil iz Clevelanda rojak Mr. John Mlakar, ki je bil tam na kratkih počitnicah pri svojih sorodnikih in prijateljih, ki jih že ni videl 18 let. Pravi, da se je izvrstno zabaval v krogu bližnjih domačinov, Notranjcev, in da je bilo skoraj malo težko iti nazaj v Chicago.

Kri za Rdeči Križ

Cleveland, O. — Po trikrat so že darovale svojo kri za Rdeči Križ Rose Kovač, Anna Pelic in Anna Košak, vse iz West Parka, O. — Vsa čast!

Na obisku

Pueblo, Colo. — Rojak Louis Germ poroča, da je prišel k njemu na tridnevni obisk njegov brat Jake Germ, ki se je tudi ustavil pri hčeri v Wisconsinu. Pravi, da bi želel, ko bi ostal brat pri njem dalj časa, vendar mu ne zameri, ker ima Jake farmo, kjer ga čaka veliko dela, kakor tudi njegovo ženo.

Ensign Andrew R. Ipavec

Cleveland, O. — Andrew R. Ipavec, sin Mr. in Mrs. Andrew Ipavec iz 1194 E. 177 St., je te dni postal častnik pri mornarici. Poslan je bil v Fort Schuyler, N. Y., kjer se bo specializiral pri radiu.

to zabavo, za to pa je bilo treba skovati poseben načrt, drugače bi se njej takoj zdelo sumljivo, zakaj so na enaenkrat prišli iz Canon City v Pueblo. Pa ženske si vse izmislilo, da le izpeljeje svojo namero.

Ker tu nameravamo cerkev zidati, seveda ne pred koncem vojne, pa rečejo Sestri, da bo posebna seja za novo cerkev, da bodo tudi Father Ciril govorili na seji, in da so tudi Sestre povabljene. Tako so druge Sestre že odšle v dvorano, samo ena je ostala s sestro Cirilo, da jo pripelje noter. Ko jo pripeljejo v dvorano, je malo začudeno pogledala okrog in rekla: "Kakšna seja pa bo to?" Tedaj pa vsi zavpijemo "Surprise, Sister!" in zapojemo "Happy Birthday to you, dear Sister." Ni vedela, kaj bi počela, tako je bila presenečena, ko se je pa presenečenje malo podelilo, je šla okoli miz in se z vsemi pozdravila. Ko so ji malo kasneje izročili razna lepa darila, je pa bila Sestra tako prevzeta, da je skoraj jokala. Rekla je, da tega ni zaslužila. O, ste, ste, draga Sestra, to in še veliko več, saj ste toliko let našim paglavcem pamet v glavo zabijali, toda mi vam ne moremo vsega poplačati, pa upam, da vam bo ljubi Bog enkrat boljši plačnik. Tudi vam želim, da bi dočakali še veliko rojstnih dni v zdravju in

R. F. Hlača umrl

New York City. — Dne 4. junija je za mrtvoudom umrl Rainner F. Hlača, istrski Slovenec (poročilo ne omenja kraja njegovega rojstva), star 62 let. V Ameriko je prišel po zadnji vojni, pred okrog 23 leti in bil je vsa ta leta slovenski prevajalec pri ustanovi Foreign Language Information Service (Flis), ki se je zadnja leta pretvorila v Common Council for American Unity; poleg tega je imel državno službo pri oddelku za delo, bil je direktor Jugoslav Information biroja in predsednik J u goslovanskega kluba v New Yorku. Hlača je študiral na univerzi v Pragi in pred vojno je imel državno službo v Trstu. Nekaj časa je bil tudi upravitelj slovenskega gledališča v Trstu. Zapušča dve hčeri.

Nova bolničarka

Auburn, Ill. — Slovenka Rose Zupanc je 30. maja naredila izpit za bolničarko v St. John's Hospital, Springfield, Ill. — Častitamo.

Umrl domačini

Milwaukee, Wis. — 21. maja je umrla Mrs. Mary Brezovnik, 1819 S. 25th St., stara 57 let.

24. maja je preminil John Schreiner, 55, soprog znane rojakinje, prejšnje Mrs. Mary Lechner.

31. maja je umrla Mrs. Johanna Zupan, 111 E. Walker St., stara 68 let.

1. junija je umrl koroški rojak Luka Puschnig, 40, iz 4433 W. Scott St.

Naš vojak umrl

Canton, O. — Mr. in Mrs. Blaž Odar sta pred kratkim prejela telegram, da je bil njih sin, korporal Frank Odar, ubit v Novi Gvineji. Pod kakšnimi okoliščinami je mladi vojak izgubil svoje življenje, še ni znano.

K vojakom

Pueblo, Colo. — Zadnje dni sta odšla k vojakom dva fanta, katerih starši so tudi naročniki Am. Slovenca. Iz Santa Fe je odšel Rudolf Starcar, sin Mrs. Johane Starcar, iz E. Mesa pa je odšel Frank M. Krašovec, sin Mr. in Mrs. Frank Krašovec. Obema fantoma želimo vse najboljše za srečno vrnitev. — J. M.

Društva, ki oglašajo svoje prireditve v "A. S.", imajo vedno dober uspeh.

veselju. Bog naj Vas živi!

Nato smo pri mizi igrali razne zabavne igre, dokler niso prišla na vrsto okrepčila, ki so bila prav izvrstna. Častiti Father Ciril so se nam vsem v nje imenu zahvalili in nam povedali, kako sta s sestro potovala v Ameriko in še več drugih stvari, potem smo pa še nekaj lepih pesmi zapeli, na kar smo se vsi veseli razšli.

Pa še eno veselo iznenadenje me je čakalo tisti večer. Ko sedim in poslušam radio, pa pozvonji pri vratih. Kdo neki prihaja tako pozno, si mislim in grem odpirat. Tedaj mi prileti v naročje sin John, ki je prišel na dopust za 15 dni. Kdo more popisati, kako sem bila vesela, ker nisem nič vedela, da pride. John je moč najmlajši otrok in je šel prostovoljno k vojakom še preden je bil 20 let star. Zrakoplovi so ga vedno mikali. Hodi še v šolo in je nastanjen v Las Vegas, Nevada, kjer je drugo največje pristanišče za zrakoplove. Materin dan smo letos bolj po tih obhajale, ne kakor po navadi. Pri pol-osmi maši smo imele skupno sveto obhajilo, po maši smo pa kar šle vsaka na svoj dom; opustile smo običajni skupni zajtrk, ker ni mogoče dobiti ne kave ne sladkorja. Namestu tega smo darovali za veliko rojstnih dni v zdravju in

(Dalje na 3. strani)

DOMAČA FRONTA

KAKŠNE VRSTE INFORMACIJE SI ŽELIJO VOJAKI

Hrana in pošta imata največji vpliv na moralo čet, in v mnogih slučajih bo vojak ali mornar rajši prejel prečital svojo pošto in šele potem jedel.

Vojaki imajo najrajši, ako jim od doma pišejo, kaj se doma godi z njihovo družino; potem radi kaj slišijo o svojih prijateljih, posebno onih, ki so pri vojaki in ravno tako radi zvedo, kaj se splošno dogaja v njihovem domačem kraju.

Napačni način dopisovanja lahko zlomi moralo vojaka. Pritožbe v pisnih, pisma, ki govorijo, kako so doma "potrti" in poročila o neprijetnih domačih zadevah vplivajo nepovoljno na vojaka, da je razmišljen in ne pazi dovolj na svojo težko dolžnost ter na svoje lastno življenje.

Vojaki, ki se borijo, pa tudi nimajo radi pisem pisanih od tujih ljudi, ki so se pridružili kakemu "klubu za dopisovanje borem". Pisma, v katerih se jim laskajo ljudje, ki so slučajno zvedeli za njihov naslov, jim ne pomenijo dosti.

To so rezultati ankete, ki jo je pred kratkim izvršil Urad za vojne informacije skupno s Specialnim oddelkom vojaških oboroženih sil med vojaki doma in preko morja.

V svojem komentarju o vplivu na moralo vojakov, katero vršijo pisma od doma, je rekel general major Lewis H. Breerton, glavni komandant ameriških oboroženih sil na Srednjem Vzhodu, sledeče:

"Vešah so pisma morda bolj važna kot municija".

Borci na vseh frontah so istega mišljenja, da nobena reč nima takega vpliva na vstvarjanje morale med njimi kot pošta. Neki vojak v Afriki je dejal:

"V naši jedinici smo se vsi počutili nekako slabo. Pa je prišla pošta. Naslednji dan je bil drugi dan težke bitke. Pošta je povzročila, da se je bitka drugače razvijala. Vsak se je spustil v bitko z boljšim razpoloženjem, ker je dobil vesti od doma." Neki mornar pa je dodal: "V bitkah vršimo svojo dolžnost in najraje o tem sploh ne mislimo, razen da smo bili v njih srečni. Želimo se odpočiti. Naenkrat čujete, da je prišla pošta. Kakor na iglah ste, dokler zares pride; izgleda, kakor da ne morete dočakati, da bi odprli žakelj in sortirali kuvete." In drugi mornar: "Ko se nam je bližal tanker, da nam da bencin, nam je prinesel tudi pošto za tri mesece. Kapetan je odredil, da smo prosti do popoldne vsi — razven onih, ki neobhodno morajo biti na dolžnosti — da bi lahko čitali pošto in na njo odgovorili."

PRIPRAVITE SVOJE DOMOVE SEDAJ ZA PRIHODNJO ZIMO

Prihodnja zima bo ena najbolj kritičnih periodov ter vojne za milijone civilnega prebivalstva, ako to že sedaj ne podvzame potrebne korake in se pripravi za hladne dneve. Tako opozarja Urad za Vojne Informacije.

Prebivalstvo se priporoča, da podvzame sledeče korake:

1. Instalirajte potrebno, da bi varčevali s toploto in se ubranili mraza ter tako varčevali tudi z gorivom. (Glavna sredstva so: izolacija, dobro zapirana vrata in okna in slinčeno.)

2. Naročite premog takoj in dajte trgovcu možnost, da vam dobavi blago v taki obliki, takega tipa in v taki množini, kakor mu je mogoče, ter naj ima dovolj časa za dobavo.

3. Preglejte vse naprave za gretje, bilo na olje, bencin, premog ali plin, tako, da boste dosegli največje rezultate. Izgleda, da bi se moglo nabaviti

novi peči, so slabi, zato se morajo obstoječe držati v najboljšem redu.

REKRUTIRANJE NOVIH DIJAKINJ ZA BOLNIČARKE

Ako se število dijakinj za bolničarke v tej deželi to leto ne povzra do 65,000, bo Amerika ogrožena v pogledu njenega zdravstva. Tako nas opozarja Urad za Vojne Informacije.

Deklica, ki se odzove pozivu 1943 za dijakinjo-bolničarko, prevzame važno vojno opravilo. Ona opravi s tem drugo izvežbano žensko za delo z oboroženo silo in pomaga k boljši preskrbi bolnikov in ranjencev doma. Istočasno se vsposablja za lastno povoljno karijero.

Da bi se za ta poklic zavzele tudi one devojke, ki nimajo denarnih sredstev, so bile ustanovljene iz privatnih in javnih fondov razne štipendije. Ona mlada dekleta, ki se za to zanimajo, naj se obrnejo na "Student Nurses", Box 88, New York, N. Y., pismeno.

KAKO JE RACIONIRANO?

Sladkor: Kuponi št. 15 in 16 iz knjižice št. 1 so veljavni vsak za 5 funtov sladkorja za vkuhanje, začeni od 24. maja.

Rdeči kuponi: Rdeči kupon J ostane v veljavi do konca junija. Rdeči kupon K je stopil v veljavo 30. maja.

Plavi kuponi: Plavi kuponi K, L, M so stopili v veljavo 24. maja.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

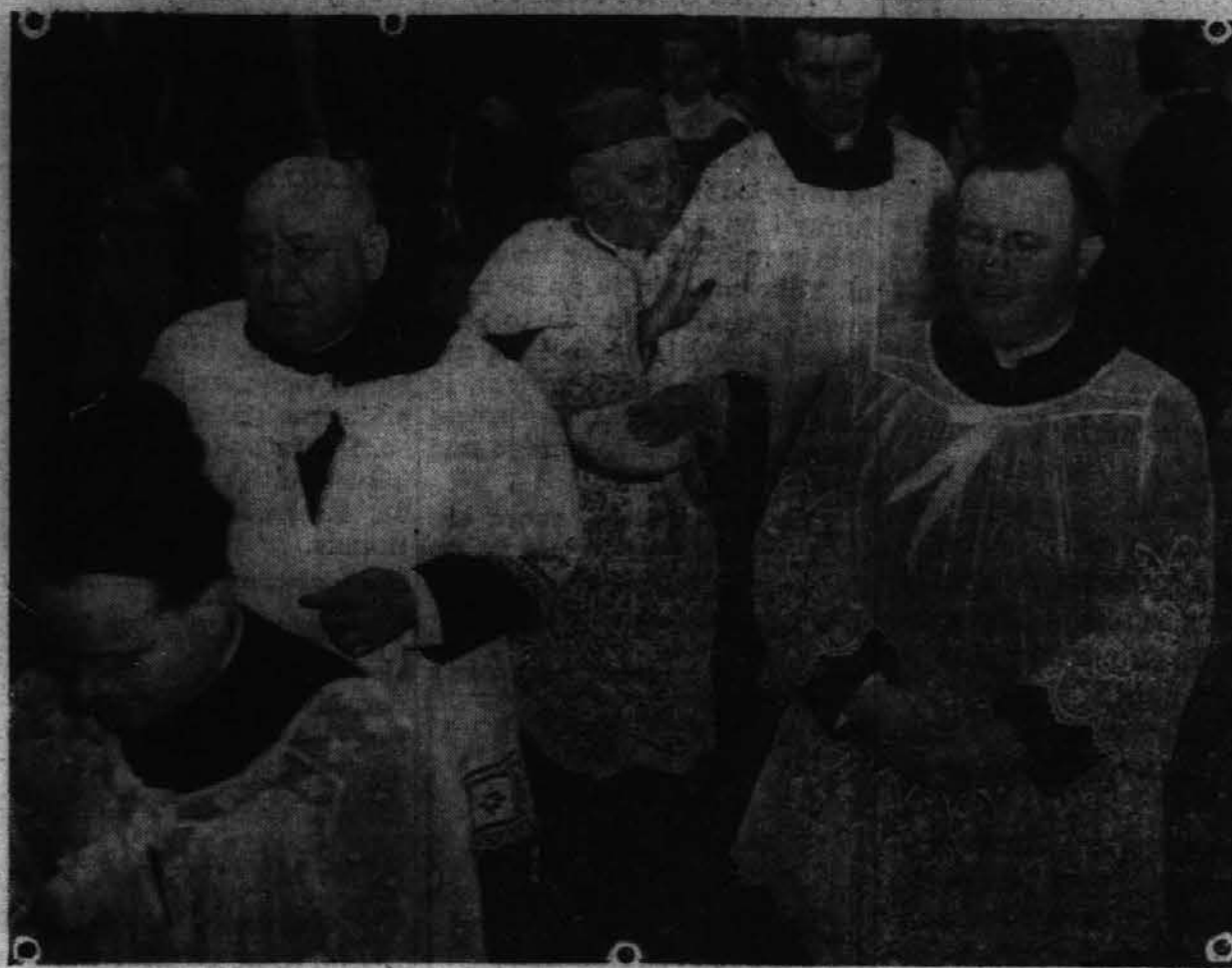
sv. maše za naše sinove pri vojaki. Zvečer smo imele ples v Sv. Jožefa dvorani, ki je bil prav dobro obiskan in smo prav dobro naredile za našo blagajno. Vsem, ki so kaj pomagali, se prav lepo zahvalim.

Zivio! Zopet imamo kraljico Am. Slovenca v Puebli! Prav lepo je, da ste ji vsi drugi pomagali, za kar vam je hvaležna. Ko sem ji častitala in jo vprašala, kolikokrat je bila kraljica, je rekla, da šestkrat. Želela sem ji, da bi bila še šestkrat, potem pa naj žezlo in krono izroči kateri drugi.

V nedeljo 23. maja je bila pri nas jako lepa igra, "Ironside", ki so jo igrali šolski otroci, po igri je bila pa graducija otrok iz otroškega vrta. Ko bi jih videli, kako ponosno in samozavestno so korakali po dvorani, v dolgih plavih haljah in štirioglatih kapah, ki so bile tudi plave, pa velik cof je dol visel, in vsak je imel bel nagel v rokah. Nagelje so položili pred Marijino podobo in se vsedli na stole, potem pa so prišli Father Anthony Roitz in jim razdali diplome. Zabavno je bilo gledati jih, kako so se lepo priklanjali. Potem so še lepo zapeli, pa je bilo končano.

Se eno lepo presenečenje smo imeli. Priredili smo "surprise party" za našega častitega župnika Anthony Roitza, in sicer za njihov imendan, pa tudi za 13-letnico, odkar so duhovnik. Malo je bilo prezgodaj, pa ker smo izvedeli, da jih tisti čas ne bo doma, zato smo naredili poprej, 3. junija. Mlajše ženske so napravile načrt, kako dobiti Fathra v dvorano, da ne bo nič slutil. Šle so jim povedat, da bodo imele P.T.A. veliko sejo in naj bi Father prišel ob določen uri v šolsko dvorano, da bi jim nekaj govorili. Seveda smo bili že vsi notri in smo pazili, kdaj pridejo. Ko stopijo v dvorano, vsi vstanemo in zakličemo "Surprise, Father!" Oni so kar gledali, ker niso kaj takega pričakovali. Potem so jih zapeljali na oder, kjer jim je njihova sestra, omožena Mrs. E. Butler, razjasnila

NADŠKOF STRICH BLAGOSLAVLJA SLOVENCE V WAUKEGANU, ILL.

Prezvavišeni nadškof čikaški Samuel A. Strich (v sredi) podeljuje blagoslov slovenskim rojakom sunaj Matere Božje, Waukegan, Ill. v nedeljo 30. maja. ravno pred slovesno sv. mašo o priliki praznovanja 40-letnice župnije. Glede drugih duhovnikov na sliki nimamo točnih informacij, toda duhovnik na levi spredaj ne more biti nihče drugi kakor M. J. Butala, duhovni vodja KSKJ in župnik pri Sv. Jožetu v Jolietu, ter prejinski župnik pri fari Matere Božje v Waukeganu, ki si je tudi pridobil obilo zaslug za to farno.

KAJ SE GODI PO ŠIROKEM SVETU

15,000 MILJ DOLGA CESTA

Napovedujejo, da bo letos okrog 1. avgusta izgotovljena in pripravljena za promet vseameriška cesta (Pan-American Highway), ki bo vezala Alasko z najbolj južno točko Južne Amerike, to se pravi, cela cesta še ne bo gotova, temveč le del od Alaske do Panama kanala. Armadni inženirji Z. D. nadzorujejo zdaj gradnjo ceste v Costa Rici v Centralni Ameriki, ne daleč od kanala. Južnoameriški členi te 15,000 milj dolge ceste so deloma že dograjeni, deloma pa jih še gradijo. Upajo, da bo cela cesta, ki bo najdaljša na svetu, izgotovljena do leta ali v letu 1945, in če bo takrat že konec vojske, nameravajo prirediti prav velik likof.

Pravi, da bi bili baloni predvsem pripravljeni za prevoz raznega blaga, pod gotovimi okolnostmi, seveda.

Zdaj pa poglejte, kaj je zapisal Benjamin Franklin istega leta: "Pet tisoč balonov, izmed katerih bi vsak lahko vzdignil dva moža, bi ne moglo stati več kakor bi stalo pet velikih ladij. In kje je tak pride, ki lahko zavaruje svojo deželo na vseh krajih naenkrat, tako da 10,000 mož, ki bi se ne pričakovalno spustili iz oblakov, ne bi moglo deželi povzročiti neizmerno škodo, predno bi se mogla zbrati domača vojska in jih pregnati?"

KLIC NA POMOČ

Za letalce ali mornarje, ki se zgubijo in padejo v morje, so pripravili zopet nekaj novega: majhen aparat, ki odpošilja po radio neprenehoma klic na pomoč, ali SOS klic. Tehta samo 33 funtov. Razmeroma majhen z vodikom napolnjen balon na vrvi je zadosti močan, da ponese ta majhen aparat visoko v zrak.

BILJON V ZLATU ZAKOPANI

Zakopano zlato v tej deželi se ne nahaja samo v podzemeljski trdnjavi v Fort Knox,

Ky., kjer leži nakopičenih kakih 23 bilijonov vrednosti v zlati kovini. Sodijo, da je povprečno v vsakem grobu v tej deželi pokopanega tudi dentistovskega zlata za približno \$6.50. Grobov pa je tukaj na stotine milijonov. Vsega skupaj je po grobovih v Z. D. zakopanega neprimerno več zlata, kakor ga je v Fort Knoxu.

MEH ZA SMEH

OBA ENAKA

Učitelj klavirja: Gospodična, pazite no malo, kako igrate! Človek vam mora ves čas na prste gledati.

Gospodična: In vam tudi...

DRUŽINSKA IDILA

Teta: Kdo je ubil ogledalo? Mala: Mama. Ampak ona ni kriva. Kriv je papa, ker se je pripognil, ko mu je mama zagnala krožnik v glavo.

STARI ČASI

Gospodinja (otožno): Ah, kje so tisti lepi časi, ko so bile služkinje še tako dobre in poštene!

Služkinja: I no, kaj se če! Vzel jih je vrag hkrati z dobri mi in poštenimi gospodinjami.

PESNIKOV SIN V VOJAŠKI UNIFORMI

Pred 25 leti je v prvi svetovni vojni umrl Joyce Kilmer, potem ko je složil nesmrtno pesem "Trees". Danes pa se njegov sin, Lieut. Christopher Kilmer, vežba pri močnatem oddelku v Fort Leonard Wood, Mo.

IZ URADA

SLOVENSKEGA AMERISKEGA NARODNEGA SVETA

3935 W. 26th Street, Chicago, Ill.

Nekaj o naši zaslombi

Že v prvih pisanjih iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta smo rekli, da se mora ta in vsaka druga slična organizacija opirati na zaslombo pri ljudeh, med katerimi se osredotočuje njeno delovanje, če hoče biti uspešna.

Naš narodni svet je izšel iz Slovenskega narodnega kongresa, na katerem so bili zastopani tako rekoč vsi sloji, vse struje, vsa društva, vse krajevne in narodne organizacije slovenskega življa v Ameriki. Ti narodni zastopniki so v imenu ameriških Slovencev svečano obljubili izvoljenim svetovim članom, da bodo iskreno sodelovali z njimi ter jih vsestransko podpirali. Zato je docela v redu, če se ta narodna organizacija zanaša pred vsem na zaslombo pri ljudstvu, ki so ga lani predstavljali njegovi poslanci na našem narodnem taboru v Clevelandu.

SANS je sedaj že skoro šest mesecev na delu za dosegajoč ciljev, ki mu jih je določil narodni kongres in ki so več ali manj znani vsakomur izmed nas. Zato pač ne bo napak, če na kratko pregledamo, kako je pri slovenskih Amerikancih z njegovo zaslombo, ki se še najbolj in najjasneje razodeva v številu in članski moči njegovih podružnic.

Dne 2. junija je Slovenski ameriški narodni svet štel 56 podružnic, posejanih po štirinajstih državah te prostrane dežele. Iz naših zapiskov je razvidno, da so se v nekaterih slovenskih naselbinah, kakor n. pr. v Detroitu, Pittsburghu, Rock Springsu, Clevelandu, Little Fallsu, Milwaukeeju, Jolietu, Elyju, Waukeganu itd., ustanovile podružnice, v katerih so zastopana društva domača vseh naših narodnih podpornih enot in zvez. V teh naših postojankah je sodelovanje domača popolno in naša zaslomba pri njih skoraj stoočstna.

Povsem drugačno sliko pa nam nudijo naše podružnice v naselbinah, koder so le posamič organizirane. Domača vse te so nastale iz društev Slovenske narodne podporne enote. Pri njih imamo najmočnejšo zaslombo, če vpoštevamo pri tem število takih posamičnih podružnic. Za temi pridejo društva Ameriške bratske zveze, potem Kranjske slovenske katoliške jednote, nato J. P. Z. Sloge in Slovenske dobrodelne zveze, a nazadnje pa Zapadne slovenske zveze in Slovenske ženske zveze.

Seveda ni s tem rečeno, da nimamo nobene zaslombe pri društvih tistih narodnih ustanov, ki nimajo še nobene naše podružnice. Nasprotno. Dosti društev, zlasti onih od SDZ, KSKJ in ABZ je že z lepimi prispevki podprlo naše gibanje, kar dokazuje, da so z nami v naših prizadevanjih za rešitev in osvoboditev nesrečnega slovenskega naroda v stari domovini.

Ustanavljanje naših podružnic je sedaj v razmahu in upati je, da potegne ta val dobre volje vsa, prav vsa naša podporna društva, vse naše organizacije in ustanove v krog njihovega delovanja. Tedaj bomo lahko s ponosom dejali, da ima naša organizacija pri ameriškem slovensstvu popolno zaslombo. In zd, se, da temu ni več kdo ve kako daleč.

Plod našega dela se že kaže

Kakor se poroča iz Washingtona, je vojni vladni oddelek pred kratkim razpustil tako zvan "avstrijski bataljon", s katerim si je mislil Oton Habsburški utreti pot v ospredje, da bi potem laže spletkaril v Evropi.

Za odpravo "avstrijskega bataljona" se je zaeno s češko narodno organizacijo potegnili tudi Slovenci ameriški narodni svet ter s tem pomagaj k njej. Plodovi njegovega delovanja so se že pokazali. Propagande za Habsburge je konec v tej deželi.

Shodi, seje, sestanki in prireditve

Dne 28. maja se je vršila seja podružnice št. 39 SANS za šentklersko okrožje v Clevelandu. Na njej so izvolili stalni podružnični odbor. Na tem zborovanju je bilo opaziti veliko zanimanja in že kar tam se je nabralo 195 dolarjev našemu narodnemu svetu v podporo. Prihodnja seja se bo vršila dne 25. junija v prostorih Slovenskega narodnega doma na St. Clairju.

Dne 28. maja so se zbrali zastopniki dr. št. 53, 26, 748, 450 SNPJ, št. 22, 23, 27 SDZ, št. 103 ABZ, čitalnice SDD, mladinskega pevskega zbora in Slovenske delavske zadrudne zveze v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. v Clevelandu ter ustanovili podružnico št. 48 SANS.

Dne 20. junija bodo imeli Slovenci v Los Angelesu, Cal., skupno sejo ob dveh popoldnih v dvorani El Ray, 4198 Withier Blvd., z namenom, da si tudi tamkaj ustanovijo našo podružnico.

Uspeh prireditve, ki jo je imela postojanka št. 8 JPOSS v Chicagu dne 30. maja, je bil prav dober. Pričakuje se, da bo čisti dohodek znašal en tisoč ali tako nekako. Pol ga pojde Slovenskemu ameriškem narodnemu svetu v podporo, pol pa našemu pomožnemu odboru.

Naše gibanje

V dobi od 26. maja do 2. junija so bile ustanovljene tri naše podružnice, in sicer št. 48 SANS, Cleveland (za okrožje Waterloo Rd.), nastala iz dr. št. 26, 53, 450, 748 SNPJ, št. 22, 23, 27 SDZ, št. 103 ABZ, čitalnice SDD, mlad. pevskega zbora in Slov. delav. zadrudne zveze, potem št. 54 SANS, Chicago, Ill. (redno prispevajoče dr. št. 490 SNPJ), dalje št. 55 SANS, Strabane, Pa., nastala iz tamšnjih društev št. 138 SNPJ, št. 153 KSKJ in drugih, in končno št. 56 SANS—Milwaukeeški okraj, nastala iz 16 društev in 2 federacij, Slovenski ameriški narodni svet je dne 2. junija štel 56 podružnic.

V isti dobi so poslale prispevke sledeče podružnice: Št. 8 SANS, West Newton, Penna., \$13.80; št. 17 SANS, Uniontown, Pa., \$13.00; št. 24 SANS, Virden, Ill., \$2.00; št. 38 SANS, Acmetanea, Pa., \$25; št. 40 SANS, Kemmerer, Wyo., \$40.50; št. 41 SANS, Fontana, Cal., \$30.00; št. 54 SANS, Chicago, Ill. (dr. št. 490 SNPJ) \$6.95.

Slov. sam. podp. dr. "Zarja", Chicago, Ill., je darovalo iz svoje blagajne \$25.00, a njeni članici Mary Udovich \$5.00 in Agnes Rom \$2.00.

Federacija SNPJ, Pittsburg, Kansas, se je tudi spomnila naše organizacije ter ji poslala \$15.00 v podporo.

ZA MALO CENO

si lahko kupite za samo \$5,450.00 zidano hišo s sedmimi renti in trgovino spredaj v dobrem stanju. Na naslovu 1448 W. 18th Str., med Amer. Bohemian Hall in Laflin Street. Najemnine nosijo \$56.00 mesečno brez trgovine. Oglasite se na 2314 So. Ridgeland Ave., Berwyn, Ill., ali kličite Berwyn 2169. (8x)

KNEZ SEREBRJANI

— ROMAN —

Rusko — A. K. Tolstoj — Poslovenil — Al. Benkovič

3. Pri čarodeju.

Mesec je izšel na nebu, zvezde so jasno sijale. Napol razpadli mlin in šumeče kolo je oblival srebrni lesk.

Zdajci se oglasi konjsko peketanje in takoj nato se oglasi zapovedujoč glas pod mlinom:

"Hej, čarodej!"

Novi prišlec očividno ni bil navajen čakanja, kajti ko ni dobil odgovora, je zakričal še glasneje:

"Hej, čarodej! Pridi ven, če ne, te razsekam na kosce."

Tedaj se oglasi mlinar:

"Tiše, knez, tiše, batjuška! Nismo sami tukaj: tuji so pri nas. Takoj pridem k tebi, batjuška, samo da zaklenem skrinjo."

"Jaz te naučim skrinjo zaklepati, ti burkle, ti, vragove!" je kričal tisti, ki ga je bil mlinar nazval kneza. "Ali nisi vedel, da pridem danes? Zakaj si se predrznil sprejeti tujece? Ven z njimi, ven!"

"Batjuška, ne kriči, za Boga, ne kriči, vse boš pokvaril! Saj sem ti že rekel, da pri tem poslu ni dobro kričati, a tujece nimam pravice izgnati. Saj nam tudi niso na poti: kajti če jih nisi zbudil, spe sedaj."

"Naj bo, stavec, ampak varuj se; če me slepariš, bi bilo bolje, da nisi prišel na svet. Ni še iznajdena taka kazen, kakršno jaz pripravim tebi!"

"Batjuška, bodi usmiljen! Kaj naj storim, jaz ubogi stavec? Kar bom vedel, bom povedal; kaj pa se potem zgodi, to je pa v božji moči. Če pa me hoče tvoja knežja milost kaznovati, potem pa rajši sploh ne začnem ne."

"No, no, starina, ne boj se, pošalil sem se!"

Prišlec je privezal konja k drevesu. Visok človek je bil in na videz mlad. Mesec se igral na zaponah njegove suknje. Zlati trepci njegove kape so mahedrali po ramah.

"Kaj pa, knez," je rekel mlinar, "ali si se naučil besede?"

"Sem in lastovičje srce nosim na vratu."

"Ali ne pomaga, bojar?"

"Ne," je nejevoljno odgovoril knez, "nič ne pomaga. Zadnjič sem jo videl na vrtu. Komaj me je spoznala, je prebledela, se obrnila in zbežala v sobo."

"Ne huđuj se, knez, prizanesi nedolžni glavi in dovoli, da spregovorim besedo."

"Govori, stavec!"

"Poslušaj, bojar, samo bojim se govoriti."

"Govori!" je zakričal knez in zateptal z nogo.

"Čuj, batjuška; ali ne ljubi drugega?"

"Drugega? Koga drugega? Svoježa moža? Tistega starca?"

"Če pa..." je nadaljeval mlinar in se ustavil, "— če pa ljubi koga drugega, ne svojega moža?"

"Ah, ti vrag, ti!" je zakričal knez; "kako pa pride to tebi na misel? Če bi koga le sumil, bi obema iztrgal srce iz telesa!"

Mlinar se je odmaknil od stahu.

"Čarodej," je nadaljeval knez in ublažil glas, "pomagaj mi! Premagala me je ljubezen, ljuta kača! Kaj sem že vse poskusil! Cele noči sem premolil pred ikonami (svetimi podobami)! A pokoja nisem izmollil. Pustil sem molitev, začel sem jezdit po polju od jutra do noči, marsikakega dobrega konja sem uničil, a pokoja si nisem prijezdil! Začel sem rogoviliti ponoči, popil cele vrče močnega vina, a gorja nisem zapil, nisem našel pokoja v pijanosti! Mahnil sem z roko na vse in šel med oprčnike. Posedal sem za carsko mizo skupno z najemniki Grijaznimi in Basmanovimi. Delal sem večje zločine od njih, uničeval sem sela in predmestja, ropal žene in djevojke, toda nisem našel svojega gorja s krvjo! Boje se me kmetje in oprčniki, car me ljubi radi moje hrabrosti, pravoslavno ljudstvo me preklinja. Ime kneza Afana-

zija Vjazemskega je postalo prav tako strašno kakor ime Maljute Skuratova! Glej, kam me je privedla moja ljubezen: pogubil sem svojo dušo! Pa kaj mi je za njo? Na dnu pekla mi ne bo huje nego tu! No, stavec, kaj me gledaš v oči? Ali misliš, da sem znorel? Ni znorel Afanazij Ivanovič; silna je glava, silno je telo njegovo! Saj zato pa je tako grozna moja muka, ker me ne more ugonobiti!"

Mlinar je poslušal kneza in se ga je bal. Bal se je njegove silovite narave, bal se je za svoje življenje.

"Zakaj pa molčiš, stavec? Ali nimaš korena ali zeli, s katero bi si mogel pridobiti njeno ljubezen? Govori, naštevaj, kakšne čarodejne trave imaš. Govori vendar čarodej!"

"Batjuška, knez Afanazij Ivanovič, kaj naj ti rečem? Zelišča so vsake vrste. Eno je bodič, trga se na dan Petrovega posta. Če ž njim podžgeš puščico, ne izgrešiš cilja. In je zelišče, neka trstika, raste na Lisi gori pod Kijevmo. Kdor ga nosi pri sebi, ga vse življenje ne dožeže carjeva jezca. Pa je še zelišče čibrije, ako iz njegovega korena izrežeš križ in si ga obesiš na vrat — se te bo vse balo kakor ognja."

Vjazemski se je na glas zasmeljal. "Mene se že itak boje," je rekel; "ni mi treba, tvojega čibrije. Naštevaj dalje!"

"Potem je Adamova glava, ki raste v močvirju: pomaga pri porodih in prinaša darove. Potem je močvirni modriš: ako hočeš iti nad medveda, izpij njegovo vodo in noben medved se te ne loti. Potem rebarbora: ko jo pričneš ruvati iz zemlje, stoka in joče kakor človek, če pa jo nosiš pri sebi, nikdar ne utoneš."

"In, drugega nič več?"

"Kaj bi ne bilo, batjuška, šentjanževka je tudi še; kdor utrga njen cvet, ta gospoduje čez vse zaklade. Potem je še šentjanževa mačeha; kdor ve, kako jo je rabiti, ta jezdi na vsakem kljusetu hitreje kakor na najboljšem dirjalu."

"Za tako zel, da bi djevojka vzljubila človeka, ki ji je zopr, za tako pa ne veš?"

Mlinar se je zmedel. "Ne vem, batjuška, ne srdi se, sam Bog ve, da ne vem!"

"In take, ki bi z njo lastno ljubezen premagala, tudi ne poznaš?"

"Tudi take ne poznam, batjuška; a poznam 'trgaj-travo', ako se z njo dotakneš ključavnice ali železnih vrat, jih raztrga na drobne kosce."

"Vrag vzemi tebe in tvoja zelišča!" je jezno rekel Vjazemski in uprl mračni pogled v mlinarja.

Mlinar je povesil oči in molčal.

"Stavec!" — je naenkrat kriknil Vjazemski in ga zgrabil za vrat, — "daj mi jo! Slišiš? Daj mi jo, daj, ti hudir! Takoj mi jo daj!"

In stresel je mlinarja z obema rokama. Mlinar je že mislil, da mu je prišla zadnja ura.

A zdajci je Vjazemski izpustil starca in mu padel k nogam.

"Usmili se me!" je zahtel, "ozdravi me! Obdarim te, pozlatim te, tvoj suženj postanem! Usmili se me, stavec!"

Mlinar se je še bolj prestrašil.

"Spametuj se, knez! Kaj se godi s teboj? To sem vendar jaz, Davidič, mlinar! ... Spametuj se, knez!"

"Ne vstanem, dokler me ne ozdraviš!"

"Knez, knez!" je rekel mlinar s tresočim se glasom, "čas je, da greva na delo. Čas beži, vstani! Sedaj je tema; ne vidim, kje si. Naglo na delo!"

Knez vstane.

"Začni," je rekel, "pripravljen sem!"

Oba sta umolknila. Vse je bilo tiho. Samo kolo, osvetljevano od meseca, je šumečo dalje in se vrtelo. Nekje daleč v močvirju je kričal kosec. Včasih se je sova oglasila v lesni tihoti.

(Dalje prih.)

NEMCI ALARMIRANI RADI RUSKE ODLOČNOSTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Nemce nervozne velika ruska odločnost. Nemški oficirji pravijo, da tako hrabrih vojakov, ki bi pojoč in polni navdušenja jurišali na sovražnika, kakor delajo to Rusi, nikjer na svetu ni. Tako mnenje je pa že znamenje prepričanja in to med Nemci samimi, da so Rusi nepremagljivi. Sodeč po tem, je med Nemci samimi: že precej nezaupanja v kako zmago nad Rusi.

Ako tako, potem mora biti tudi jasno, da se Nemci že sedaj zavedajo, da so vojno zgugli. Igrajo le še na najzadnej-

še karte, da bi si ohranili v polomiji, ki se bliža, kar se bo dalo. Ob taki zavesti in ob takem prepričanju morala nemškega naroda ne bo dolgo vzdržala.

STALNO DELO SEDAJ IN PO VOJNI

Rabimo može in žene

Čisto tovarniško delo. Nobe ne izkušnosti ni potreba, mi bomo vas naučili. Ponočno in podnevno delo. Počitnice s plačo. Dobra bodočnost v potrebni industriji. Vprašajte na 2425 So. Rockwell Street, Chicago, Illinois. (2x)

ODDA SE V NAJEM

slovenski družini 6 sobno stanovanje, zraven Douglas parka, 1260 So. Fairfield Ave., Chicago Tel. Lawndale 8038.

POSLUŠAJTE

jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagi.

DR. J. E. URSICH

ZDRAVNIK

in

KIRURG

Urad:

1901 West Cermak Road
1-3 in 7-8 P. M. razun ob sredah

Tel. Canal 4918

CHICAGO

Residenčni tel.: La Grange 3966

United States Navy
To All Persons Whom These Presents May Come
Greeting
BE IT KNOWN THAT
The President, Officers and Employees of
Illinois Bell Telephone Company...
has united diligently, unselfishly and devotedly to the interests of the United States Navy
in the Ninth Naval District.

Mornarica se zahvaljuje

To potrjuje odlikovanje in nagrada, ki jo je dobila Illinois Bell Telephone Company od komandanta devetega mornariškega distrikta.

Priznava skupno prizadevanje oseboja od Illinois Bell, mož in žena, ki se prizadevajo, da nudijo potrebno tele-

fonsko postrežbo, ki je zdaj potrebna.

Mi smo hvaležni za to potrdilo. Daje nam navdušenja za nadaljevanja s pridnim delom, nesebično in z vneto za interese vseh, ki so vpisani v prizadevanju za doseg zmagovite vojne.

ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY

NAZNANILO IN ZAHVALA

Z iskrenim in potrjnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom iskreno vest, da nas je zapustil moj ljubljeni soprog in naš oče

JOHN KARSNICK SR.

ki je umrl 16. maja 1943 po treh letih težke bolezni na pljučah. Rojen je bil v vasi Jakovica, fara Planina pri Hakeku na Notranjskem. Zaposlen je bil skozi 25 let pri Wisconsin Public Service Corporation.

Pogreb se je vršil 18. maja s sv. mašo, ki so jo darovali naš župnik Rev. Louis F. Koren, ki se jim iskreno zahvalimo za lepo opravljene obrede pri pogrebu.

Iskrena zahvala vsem, ki so nam bili v tolažbo v teh bridkih urah. Posebna hvala vsem, ki ste ga obiskovali v njegovi dolgi bolezni ter ga tolažili.

Prijetna zahvala druživu Sv. Cirila in Metoda KSKJ in druživu Ilijija za lepe vence. Hvala Johnu Prislancu, ki je molil rožni venec pri krsti in Franku Remshaku za poslovljeni govor. Posebna hvala družbenim bratom, ki so nosili krsto pri pogrebu.

Iskrena hvala vsem, ki ste darovali za sv. mašo in krstne vence, vsem ki ste ga prišli krotit in ste se pogreba udeležili. Lepa hvala družini Ark, ki je darovala za sv. mašo v Waukeganu, Ill.

Hvalo izrekamo vsem, ki so dali svoje avtomobile na razpolago pri pogrebu. Hvala tudi pogrebniemu zavodu Gerend za lepo oskrbo pogreba.

Zahvaljujemo se KSKJ, za tako hitro isplačano posmrtnino. Vsakemu priporočamo vstop k KSKJ, in njenim društvom. Ponovno vsem priročna hvala. Pokojnega pa priporočamo v molitve in blag spomin.

Zaljuči ostali:

MARY KARSNICK, soproga; FRANK, v Racine, Wis.; JOHN, JR. in STANLEY, sinovi; MARY, omožena Falk, hči.

V Sheboygan, Wis., v juniju 1943.

J. M. Trunk

Ako prav sodim, je moral biti v Clevelandu na nekem shodu neki pojav, ki cika na antisemitizem celo med Slovenci. Mogoče, da se motim, vidim pa v časopisju pisanje, kako grd da je antisemitizem in kako se ga moramo varovati ko prave kuge itd.

Dalje pa vidim še druge pojave, ki niso iz slovenskih krogov. Pri operacijah v Afriki se omenja Jude, kakor bi bila vsa borba le, da se Judom tam popravi krivica, ki jim je bila prizadejana po Nemcih in njim udanih Francozih, Italijanih morda tudi. Prav, prav... vsaka krivica naj se odstrani, in naj gre za Petra ali Pavla.

Slovenci kot taki ne poznajo judovskega vprašanja. Tu v Ameriki pa smo prizadeti kot Amerikanci, ker to vprašanje bo prišlo na dnevni red, če kdo hoče ali noče, in tam v stari domovini bo enako prišlo na red, če bo Jugoslavija ali kaka zveza z drugimi Slovani. Ni moja naloga, da razložim nazor, čemu pride do judovskega vprašanja, in kako naj bi bilo rešeno. To je za najširšo ameriškano javnost. Zadostuje, da opozorim na to vprašanje, kaklo dozarja in bo prišlo po končani borbi na dnevni red. Prav, da se med borbo odstrani vsaka ribarija, ker zmage še ni, ampak prav Judje sami so že zdaj silno in nepotrebno občutljivi. V nekem vojaškem molitveniku je besedilo iz sv. pisma, ki ni ugodno za Jude, pa vehementno zahtevajo Judje, da se besedilo izpremeni, ne morda le iz kakih taktičnih razlogov opusti. Beseda božja naj se izpremeni, tako se glasi judovska zapoved! Malo le počakajte, pa boste še vse kaj drugega videli.

Od slovenske strani vidim, da se z vso vneto sučejo okoli antisemitizma, kakšna spaka je to, kako grda roba itd. Je, je... ampak rasni in Hitlerov antisemitizem je taka grda roba, to pa ni bistvo antisemitizma, ni judovsko vprašanje, ki bo moralo biti rešeno, ker bodo že Judje sami za to poskrbeli, da se bo rešilo, ampak rešeno ne more biti tako, kakor bi judovski krogi radi videli to vprašanje rešeno le njim v prid. Razmere silijo na rešitev, ki pa bo morala biti povsem drugačna, ne taka, kakor si mislijo to rešitev mnogi sedanjí "antisemitisti", niti ne tako, kakor bi judovski krogi to rešitev le njim v prid želeli. Le malo počakajte, če prekmalu ne boste močali v krtovo deželo, pa boste stali pred debelim zidom, ki je okoli tega vprašanja postavljen.

Kako lahko posega v najširšo javnost na sebi malenkostna zadeva dveh Judov, kaže jasno zadeva dveh poljskih socialistov, ki sta bila Juda, zadeva Ehrlicha in Altera. Ko bi ne bilo bojevanja na vseh koncih in krajih, bi bili Poljaki napovedali Rusom vojno, ker so Rusi usmrtili ta dva "Poljaka". Ali gre za dva socialista ali za dva Juda? Menda gre bolj za socialista. Pa bi moglo biti toliko prahu, ko bi bila ta dva socialista Poljaka, ne poljska Juda? Čemu? Ali ne, ker sta bila Juda? Trdijo, da ne gre za Juda, pa gre za Juda, ker drugače bi vse zgražanje ne bilo mogoče. Ni vsak antisemitizem judovsko vprašanje, ampak judovsko vprašanje obstaja.

Povsod je to vprašanje, ali bo prišlo do tega judovskega vprašanja. Je v Nemčiji, na Francoskem, v Afriki, posredno v Angliji, v Ameriki morda celo najtežje, bo v Jugoslaviji, med Poljaki, Čehi, Slovaki, Bolgari, Hrvatí. Ali je med Sovjeti, sedanjimi Rusi, tudi?

Well, prav med Sovjeti vidim

nek preobrat, danes morda še le v obrisih, pa že danes na potu rešitve. Danes že lahko trdimo, da je v Sovjetih vpliv Judov velik, pa je skoroda že izginil! Kolobocija. Rabi možgane. Prej je bilo judovsko vprašanje v caristični Rusiji hudo pereče, kar jasno dokazujejo razni pogromi, ki so se od časa do časa pojavljali. Nekaj navadno nedolžnih Judov so pobili, grdo je to bilo, ampak vpliv Judov je obstajal naprej, Judje so molzli narod po vsakem pogromu, kakor prej. To je treba preštudirati.

Vpliv Judov je bil pod carji na duševnem in gospodarskem polju. Tu je bil povod za zelo krivične pogrome, ki niso ničesar izpremenili. Zdaj je vpliv Judov velik, ampak vsa ruska javnost je zdaj, recimo, sovjetska, če hočete ateistična, komunistična, ne več — judovska. Jud ni več Jud, le "komrad", kos, član v javnosti, in njegov vpliv ni več vpliv judovstva, Jud je izginil.

In na gospodarskem polju. Jud je bil gostilničar, trgovec po vaseh. Mužiki so tam zapravljali, kadar je kaj bilo, da še hlač ni bilo več. Jud se je mastil, bogatel in z vodko zastropil mužike, delavce enako. Zdaj pod Sovjeti je vse to v vladnih rokah, Jud ima še gostilno, trgovino, ampak pod Sovjeti, ako to razumete in poznate, Jud ne more več mužikov in delavcev odirati, ker nastopijo v tem slučaju Sovjeti. V obrisih je vse to še danes, ampak pot za rešitev judovskega vprašanja je v Rusiji danes odprta, kje drugje pa je obdana še z debelim zidom. Ako se zanimate za "antisemitizem", študirajte to vprašanje, pisati o grdbi rasnega antisemitizma ne zadostuje.

Kako utegne biti to vprašanje rešeno med Poljaki, Čehi, v Jugoslaviji, med Bolgari... Well, ali naj zopet pokažem na — Moskvo, ko je to danes še tako hudo prekerna zadeva?

Kako silno važno je judovsko vprašanje vevpsovod, kaže dogodek zadnjih dni, ko so se zastopniki vsega sveta sešli na otokih Bahama, da se posvetujejo o — begunskem vprašanju. Begunci nikakor niso le Judje, ampak posvetovanje se je razbilo radi — judovskega vprašanja, oziroma, kako so hoteli Judje to vprašanje rešiti. Ali ste slepi, ali hočete slepi biti? Noben noj se še ni rešil pred lovčcem, ker je vtaknil glavo v grm. In če že govorite o "antisemitizmu", ali imate tudi potrebno sol v glavah, da razumete bistvo tega tako perečega vprašanja? Zadiranje na antisemitizem še daleč ne zadostuje.

Michael Trinko in Sinovi

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS

Pleskarji in popraviljači ometa in sten.

2114 W. 23rd Place, Chicago

Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, se vam priporočamo, da daste nam kot Slovincem priliko in da vprašate nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste potem delo tudi drugam. Za pleskarska dela jamčimo.

DR. JOHN J. SMETANA

Pregleduje oči in predpisuje očala

23 LET IZKUŠNJE

OPTOMETRIST

1801 So. Ashland Avenue

Telefon Canal 0523

Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.